

Ekovýchovné programy Správy NAPANT pre 1. stupeň ZŠ

všeobecne o programoch:

- **Školské programy** sa realizujú sa v priestoroch Vašej školy, školského dvora, či blízkeho okolia. **Exteriérové programy** sú realizované v prírodnom prostredí s vhodným typom ekosystému.
- **Dĺžka trvania programu bez sprievodných aktivít** je 45 min., so sprievodnými aktivitami 90 min. a viac, v závislosti od výberu sprievodných aktivít. Dĺžku programu a výber aktivít vieme upraviť podľa Vašich požiadaviek.
- **Optimálny počet detí** na výukovom programe je **20-25** (1 trieda).
- Pre programy **v interiéri je potrebné zabezpečiť interaktívnu tabuľu**, resp. inú vhodnú techniku na premietanie prezentácií a videí.
- Školské programy je možné upraviť aj do tzv. **stanovištnej verzie (20-30 min.)** – pre celoškolské podujatia, kde skupiny žiakov prichádzajú postupne na stanovište.
- Počas programov sa môže **zhotovovať fotodokumentácia**, ktorá sa využíva pre výchovno-propagačné aktivity Správy NAPANT. Škola zabezpečí **informovaný súhlas zákonného zástupcu** dieťaťa so zverejnením fotografií žiakov, prípadne nás vopred upozorní, že takýto súhlas nemá.
- Programy sú realizované **bezplatne na objednávku**, podľa kapacitných možností Správy NAPANT. **Pomôcky na tvorivé dielne zabezpečuje škola**. Doprava na terénne programy je individuálna.
- **Kontaktná osoba:** Ing. Jana Kološtová, Jana.Kolostova@napant.sk 0903 298 412

Školské programy

Chránené územia Slovenska (4. ročník, celoročne)

Program má 2 varianty a) Národné parky Slovenska b) Chránené územia Banskobystrického kraja – je potrebné si vybrať jednu z nich. Cez logo, si predstavíme národný park, alebo chránenú krajinnú oblasť, následne logo umiestnime na mapu Slovenska s vyznačenými chránenými územia. Z každého územia si pozrieme typické fotografie a povieme pár zaujímavostí, príp. vylúštíme hádanku. Predstavíme si tiež región v ktorom sa dané chránené územia nachádza a pustíme si ľudovú pesničku, typickú pre daný región – kto bude mať záujem, môže si pesničku spolu s nami aj zaspievať, alebo sa ju naučiť.

Sprievodné aktivity:

- Turnaj v hraní kvarteta „Národné parky Slovenska.“

Národný park Nízke Tatry (3. a 4. ročník, celoročne)

Predstavenie národného parku, charakteristika prírodných pomerov, rastlinstva a živočíšstva. Činnosť Správy národného parku, negatívne vplyvy, návštevný poriadok.

Sprievodné aktivity:

- Spoznávanie geografie národného parku pri tvorbe veľkej spoločnej mapy, doplnené o povesti viažuce sa k známym vrcholom, riekam, či lokalitám Nízkych Tatier.
- Zábavný kvíz zameraný na prírodné rezervácie a zaujímavé lokality národného parku, a na piktogramy znázorňujúce zakázané činnosti.

Ekovýchovné programy Správy NAPANT pre 1. stupeň ZŠ

Odpady (2. - 4. ročník, celoročne)

Úvod do problematiky odpadov: Čo je to odpad, ako vzniká, kam putuje. Vysvetlenie princípu „reduce/reuse/recycle“, ako správne triediť odpad. Vysvetlenie recyklačných značiek na obaloch, výstavka „čo sa koľko rozkladá“ – ukážka rôznych druhov odpadu s dobou potrebnou na ich rozklad. Premietnutie krátkeho filmu o produktoch, ktoré sa dajú vyrobiť z vytriedeného odpadu. Predstavenie Zero waste životného štýlu – bezobalové nakupovanie, náhrada plastových výrobkov v bežnom živote...

Sprievodné aktivity:

- Skladanie puzzle s obrázkami recyklovaných produktov.
- Hranie hier, vyrobených z odpadového materiálu.
- Tvorivé dielne - výroba recyklovaného papiera, alebo výroba dekoračných, či darčkových predmetov z prírodného, alebo odpadového materiálu.

Zvieratá Nízkych Tatier (3. a 4. ročník, celoročne)

Zoznámime sa s rôznymi biotopmi a ich obyvateľmi, predstavíme si známe aj menej známe chránené živočíchy vrátane ich pobytových znakov (stopy, zvuky, trus). Dozvieme sa, čo tieto zvieratá ohrozuje, prečo sú chránené a ako im môžeme pomôcť a tiež všeličo zaujímavé z ich života.

Sprievodné aktivity:

- Pracovné listy, kvízy a krížovky zamerané na vybrané druhy chránených živočíchov (vlk, rys, medveď, vydra, bocian, hlucháň, netopiere)
- Hry na zvieratká - hry na rôzne zvieratá, pri ktorých si vyskúšame aké zručnosti potrebujú pre svoj život.

Medveď hnedý (1. - 4. ročník, celoročne)

Predstavíme si najväčšiu spomedzi našich veľkých šeliem – spôsob života, potravné nároky, pobytové znaky, vrátane postupu výroby odliatku stopy. Priblížime si tiež spôsoby monitoringu a menežmentu medveďov, vrátane ukážky telemetrického obojku, fotografií z fotopascí, či skúmvky na odber trusu. Naučíme sa ako sa správať v prírode a ak prírode, aby sme sa vyhli stretnutiu s medveďom a povieme si tiež čo robiť, v prípade že medveďa stretneme. Vyskúšame medveďovi svoju papučku, skúsime si jeho typickú chôdzu.

Sprievodné aktivity:

- Spoločenská hra „Rok v živote medveďa hnedého“ (k dispozícii sú 4 ks, max. pre 20 hráčov).
- Skladanie medvedieho XXL puzzle, medvedie omaľovanky
- Tvorivé dielne - výroba medailónov s medveďou stopou zo slaného cesta, resp. modelovacej hmoty, potlač textilnej tašky alebo trička stopami medveďa.

Išla myška briežkom (1. a 2. ročník, september - november)

Jesenný vonkajší program počas ktorého sa hráme, spievame, a spolu s ježkom a myškou spoznávame listy a plody drevín a kríkov aj známe poľnohospodárske plodiny. Dozvieme sa ako je to s jabĺčkami a ježkami v skutočnosti, prejdeme sa myšacou dierou a pripravíme ježkom miesto na zimný spánok.

Ekovýchovné programy Správy NAPANT pre 1. stupeň ZŠ

Strom je veľký dom, ktože býva v ňom?

(1. - 3. ročník, celoročne)

Cez hádanky spoznáme rôzne lesné zvieratá, dozvieme sa zaujímavosti z ich života, vypočujeme si ich zvukový prejav a nájdeme im domov na našom maľovanom plagáte stromu.

Sprievodné aktivity: Hry na zvieratká - hry na rôzne zvieratá, pri ktorých si vyskúšame aké zručnosti potrebujú pre svoj život.

Môj kamarát strom - (1. - 4. ročník, celoročne)

Súbor aktivít, prac. listov a hier zameraných na poznávanie základných druhov drevín, ich listov/ihlíc a plodov. Dozvieme sa ako vyzerá strom zvonku, čo je vo vnútri a vyskúšame si, ako to celé funguje.

Sprievodné aktivity:

- Hry na les a lesné zvieratká
- Výroba malého atlasu listov a plodov drevín pomocou pečiatok
- Tvorivé dielne: - frotáže kôry, listov a plodov drevín
  - výroba plagátu stromu pomocou odtlačkov opadaných listov
  - výroba mandál z lesných plodov, alebo zvieratiek z plodov a listov drevín

Netopiere (1. - 4. ročník, celoročne)

V rámci programu sa zoznámime s týmito tajomnými cicavcami, predstavíme si najznámejšie druhy netopierov zo sveta (vampír, kaloň) a u nás (večernica, podkovár, raniak), prečo sú chránené, čím sú užitočné, čo a načo je guáno. V rámci hier si vyskúšame zručnosti, potrebné pre prežitie netopiera ako echolokáciu, či vistenie dolu hlavou.

Príbehy písané v snehu (1. - 4. ročník, november - marec)

Dozvieme sa, ako trávia zvieratá zimu, čo sú to pobytové znaky a aké druhy poznáme. Kto tu bol? – poznávanie zvierat podľa stôp, zvukov, či trusu. Výroba malého atlasu stôp zvierat, vytváranie stopových dráh pomocou pečiatok, imitácia rôznych druhov pohybu zvierat – krok, čiarovanie, skákanie zajaca...

Sprievodné aktivity:

- Stopovanie v snehu, či v blate - vytváranie stopových dráh rôznych zvierat v snehu, či blate, hľadanie a určovanie stôp zvierat (napr. aj domácich) v okolí školy, hry na lov potravy, súťaž o najkrajšieho zvieracieho snehuliaka, či obrázok vyšliapaný v snehu.
- Tvorivé dielne – výroba frotáží vybraných druhov zvierat, výroba medailónov so stopou vybraného zvierat'a zo slaného cesta, resp. modelovacej hmoty, potlač textilnej tašky alebo trička stopami zvierat, resp. odtlačkami ich siluet

Ekovýchovné programy Správy NAPANT pre 1. stupeň ZŠ

Zimná vtáčia hostina (1. - 4. ročník, november - február)

Ako trávia vtáčiky zimu, ktoré druhy môžeme vidieť na krmidle – príbehy o rodinkách slušných a neporiadnikov, aktivita „jablčko, hruška, z toho nás nebolia bruška“ - zásady správneho prikrmovania vtáctva v zime, hra na prežitie.

Sprievodné aktivity: Výroba jednoduchej vtácej pochúťky

Bocian (3. a 4. ročník, január - apríl)

Prezentácia celoslovenského ekovýchovného programu zameraného na aktívne pozorovanie života bociana a vypracovanie plagátu „Žiadosť bociana o prechodný pobyt.“ Prezentácia jednotlivých aktivít programu podľa metodickéj príručky schválenej pre príslušný ročník programu. Súčasťou prezentácie je tiež prezentácia približujúca rok v živote bociana bieleho, dôvody ochrany, príčiny ohrozenia, zaujímavosti zo života, ako aj prehľad hniezd v rámci územnej pôsobnosti Správy NAPANT

Žabky (1. - 4. ročník, február - jún)

Prostredníctvom veršovaného príbehu si priblížime 1 rok v živote žabiek. Spoznáme najznámejšie druhy žabiek, žijúcich na Slovensku. Poskladáme vývojový cyklus žabky. Zahráme sa hru na „Ropuší plot“, „Jarné žabie putovanie“ a na „Bociany a žabky“

Sprievodné aktivity: - pracovné listy, omaľovánky, skladanie žabiek technikou origami

Tráva spálená, bolesť znamená (1. - 4. ročník, marec - máj)

Premietneme rozprávku o Včielke Maji – keď Flipovi pri jarnom vypaľovaní trávy zhorí dom. Porozprávame si, prečo sa na jar vypaľuje tráva, aké výhody to môže mať a aké riziká to prináša pre človeka a pre zvieratá. Zahráme na záchranárov a pokúsime sa zachrániť čo najviac zvieratiek z horiacej lúky, následne sa s nimi zoznámime a aj sa na ne zahráme

Sprievodné aktivity:

- Hry zo života hmyzu
- Skladanie vývojových cyklov hmyzu
- Tvorivá dielňa – výroba motýľa modráčika

Liečivé rastliny (1. - 4. ročník, apríl - jún)

Poznávanie základných druhov liečivých rastlín a ich účinkov, cez básničky, príbehy a povesti. Rôzne spôsoby spracovania liečivých rastlín (sušenie, čaje a nálevy, tinktúry, maste, oleje, octy, mydlá, silice..). V programe sú popri obrázkoch a prezentácii využívané tiež čerstvé, či sušené vzorky liečivých rastlín a výrobky z nich.

Sprievodné aktivity:

- Vychádzka za liečivými rastlinami.
- Príprava a ochutnávka čajov.
- skladanie puzzle najznámejších rastlín (buď názvov, alebo obrázkov).
- Tvorivá dielňa - výroba odtlačkov liečivých bylín do slaného cesta resp. modelovacej hmoty

Ekovýchovné programy Správy NAPANT pre 1. stupeň ZŠ

Voda nad zlato (1. - 4. ročník, marec - jún)

Prostredníctvom príbehu o putovaní vodných kvapiek sa dozvieme, ako putuje voda po svete, kde sa objavuje, kde mizne, aj to prečo žiadna ďalšia voda nevzniká, ani nezaniká. Pozrieme sa tiež na to, odkiaľ pochádza voda z kohútika, kam putuje znečistená voda a ako sa čistí. Povieme si prečo je pitná voda vzácnejšia než zlato a ako tento poklad chrániť.

Sprievodné aktivity:

- Vodné hry (v triede, pri potoku, alebo mláke pred školou)
- Pracovné listy a omalovánky s vodnou tematikou

Exteriérové programy

Lesné dobrodružstvo

(1. - 4. ročník, september - november; apríl - jún)

Výprava do lesa, počas ktorej zistíme ako vonia, či chutí les, aké zvuky môžeme počuť. Zoznámime sa s prítomnými drevinami a rastlinami, dozvieme sa ako spolu komunikujú a pomáhajú si. Pohládame skryté živočíchy, zahráme sa hry na stromy a ich obyvateľov a naučíme sa, ako určiť výšku a hrúbku stromu bez použitia metra, či ako zistiť, koľko rokov má strom. Na jeseň si tiež povíme, prečo lístie mení farby a prečo opadáva a nazbierame si prírodný materiál (listy, plody) na tvorivú dielňu.

Lúčna expedícia (1. - 4. ročník, september; máj-jún)

Čo sú to lúky, ako vznikajú, prečo zanikajú a na čo slúžia. Poznávanie prítomných lúčnych rastlín, doplnené o rozprávanie zaujímavosti z ich života, či využitia (liečivé a jedovaté rastliny, vzácne rastliny...). Pozorovanie prítomných živočíchov, najmä hmyzu a pavúkov, pomocou lupových pohárikov, spočítame koľko majú nôh, zistíme kde majú oči, uši, pomocou špeciálnych pomôcok si vyskúšame, ako sa pozerá na svet zloženým okom. zaujímavé príbehy z ich života. Poskladáme vývojové cykly vybraných druhov hmyzu a povíme si o nich zaujímavé príbehy a zahráme sa na pavúky, kobylky, svrčky, mravce, či motýle.

Krajinou Nízkyh Tatier

(1. - 4. ročník, september - november; apríl - jún)

Sprevádzaná túra po náučnom chodníku, príp. Vami vybranej lokalite v NAPANT-e. Spoznávanie okolitej krajiny, lesných, lúčnych, mokradných spoločenstiev, biodiverzity rastlín a živočíchov, doplnené o zaujímavosti z ich života a hry. Orientácia v teréne, poznávanie oblakov, predpovedanie počasia podľa oblakov a správania sa živočíchov. Zásady správania sa v prírode, hry na strážcov národného parku.

